

ПРАКСИС

Број на Службен весник: /

Датум на објава на Службен весник: /

Број на одлука на Уставен суд (У.бр.): /

КОНВЕНЦИЈА ЗА СТАТУСОТ НА ЛИЦА БЕЗ ДРЖАВЈАНСТВО

Преамбула

Високите договорни страни

со оглед на тоа што Повелбата на Обединетите нации и Универзалната декларација за човекови права одобрени на 10 декември 1948 година на Генералното собрание на Обединетите нации го потврдија начелото дека човечките суштества треба да ги уживаат основните права и слободи без дискриминација,

со оглед на тоа што Обединетите нации, на неколку наврати, ја искажаа својата загриженост за лицата без државјанство и вложија напори за да им обезбедат на лицата без државјанство непречена реализација на овие права и слободи,

со оглед на тоа што само оние лица без државјанство кои се исто така бегалци се опфатени Конвенцијата која се однесува на статусот на бегалците од 28 јули 1951 година и дека има многу лица без државјанство кои не се опфатени со таа конвенција,

со оглед на тоа што е пожелно со меѓународен договор да се регулира и подобри статусот на лицата без државјанство,

Се согласија на следново:

Поглавје I: Општи одредби

Член 1

Дефиниција на поимот „лице без државјанство“

1. За потребите на оваа конвенција, поимот „лице без државјанство“ е лице кое не се смета за државјанин на која било држава во рамките на нејзиното право.

Оваа конвенција не се однесува на:

(i) лицата кои во овој момент од органите или агенциите на Обединетите нации, освен од Високиот комесаријат за бегалци на Обединетите нации, примаат заштита или помош и додека примаат ваква заштита или помош;

(ii) лицата кои се признати од страна на надлежните органи на земјата во која тие живеат и ги имаат правата и обврските кои произлегуваат од поседувањето државјанство на таа земја;

(iii) лицата за кои постојат сериозни причини да се смета дека:

(а) извршиле кривично дело против мирот, воено злосторство, или злосторство против човештвото како што е дефинирано во меѓународните инструменти составени за одредбите кои се однесуваат на овие кривични дела;

(б) извршиле сериозно неполитичко кривично дело надвор од земјата во која живееле пред да бидат примени во таа земја;

(в) биле виновни за дела спротивни на целите и начелата на Обединетите нации.

Член 2

Општи обврски

Секое лице без државјанство има должности кон земјата во која се наоѓа кои бараат тоа лице да ги почитува нејзините закони и правила како и мерките преземени за одржување на јавниот ред.

Член 3

Недискриминација

Договорните земји ги применуваат одредбите од оваа Конвенција за лицата без државјанство без дискриминација спрема расата, религијата или земјата од која потекнуваат.

Член 4

Религија

Договорните земји се согласуваат лицата без државјанство во рамките на нивната територија да се третираат еднакво како и нивните државјани во однос на слободата да ја практикуваат својата религија и слобода во смисла на верското воспитување на нивните деца.

Член 5

Права дадени надвор од оваа конвенција

Ништо што е наведено во оваа конвенција нема да се смета дека ги попречува правата дадени на лицето без државјанство од Договорната земја, надвор од оваа конвенција.

Член 6

Поимот „под истите околности“

За потребите на оваа конвенција поимот „под истите околности“ подразбира дека кои било барања (вклучително и барањата во однос на должната и на условите на престојот) кои личноста треба да ги исполни за да ги ужива правата во прашање, доколку не е лице без државјанство, мора да ги исполни, со исклучок на барањата кои поради нивната природа лицето без државјанство не може да ги исполни.

Член 7

Изземање од начелото за реципроцитет

1. Освен во случаите кога оваа конвенција содржи одредби за поволност, Договорната земја се согласува лицето без државјанство да биде третирано на ист начин како и странците општо.
2. По истек на престојот во период од три години, сите лица без државјанство се изземени од начелото на правен реципроцитет на територијата на Договорните земји.
3. Секоја договорна земја продолжува да ги приспособува правата и придобивките спрема лицата без државјанство кои без друго им следуваат во отсуството на начело за реципроцитет на датумот кога оваа конвенција ќе влезе во сила за таа земја.
4. Договорните земји ја разгледуваат можноста за приспособување кон лицата без државјанство, во отсуство на начело на реципроцитет, правата и придобивките кои ги надминуваат оние на кои тие имаат право во согласност со ставовите 2 и 3 и за проширување на изземањето од начелото за реципроцитет на лицата без државјанство кои не ги исполнуваат условите предвидени во ставовите 2 и 3.

Одредбите од ставовите 2 и 3 се применуваат на правата и придобивките наведени во членовите 13, 18, 19, 21 и 22 и на правата кои не се предвидуваат со оваа конвенција.

Член 8

Изземање од исклучителни мерки

Во однос на исклучителните мерки кои може да се преземат против лицето, имотот или интересите на граѓаните или поранешните граѓани на странка земја, Договорните земји не применуваат вакви мерки

на лицата без државјанство само врз основа на тоа што тие лица имале државјанство во странската земја во прашање. Договорните земји кои, во рамките на своето законодавство се спречени да го применат општото начело изразено во овој член, во соодветните случаи дозволуваат изземања во корист на ваквите лица без државјанство.

Член 9

Привремени мерки

Ништо наведено во оваа конвенција не ја спречува Договорната земја, во време на војна или друга сериозна и исклучителна состојба да преземе привремени мерки за кои смета дека се неопходни за националната безбедност во случај на лице за кое Договорната земја треба да определи дека е навистина без државјанство и дека во неговиот случај неопходно е продолжување на ваквите мерки поради национална безбедност.

Член 10

Продолжување на престој

1. Во случај кога лице без државјанство било присилно раселено за време на Втората светска војна и отстрането од територијата на Договорната земја и е државјанин на таа земја, периодот на ваквиот престој се смета за период на законски престој на таа територија.
2. Кога лице без државјанство било присилно раселено за време на Втората светска војна од територијата на Договорната земја и, пред датумот на влегување во сила на оваа конвенција, се вратило во таа земја со цел да добие државјанство, периодот на престој пред и по ваквото присилно раселување се смета за непрекинат период за кои било цели кога се бара непрекинат период на престој.

Член 11

Морнари без државјанство

Во случај кога лицата без државјанство служат редовен рок како членови на екипаж на брод кој плови под знамето на Договорната земја, таа земја го зема предвид нивниот престој на таа територија и издавањето патни исправи на тие лица или нивниот прием за привремен престој на таа територија, особено со цел да го олесни нивниот престој на друга територија.

Поглавје II Судски статус

Член 12

Личен статус

1. Личниот статус на лицата без државјанство се регулира со правото на матичната земја или, ако лицето нема матична земја, со правото на земјата на престој.
2. Договорната земја, предмет на усогласувањето, ги почитува правата кои лицето брз државјанство претходно ги стекнало кои зависат од личниот статус, поточно правата кои се стекнуваат со брак, ако тоа е потребно и со формалностите кои се бараат според правото на таа земја, под услов правото во прашање да било признаено од правото на таа земја ако лицето не било без државјанство.

Член 13

Движен и недвижен имот

Договорната земја се согласува лицето без државјанство да се третира колку што е можно поповолно, во кој било случај, и не помалку поволно од она што е општо договорено за странците кои се наоѓаат во исти околности, во однос на стекнувањето на движен и недвижен имот и други права кои произлегуваат од тоа, и на давање под наем и други договорни форми што се однесуваат на движен и недвижен имот.

Член 14

Уметнички права и индустриска сопственост

Во однос на заштитата на индустриската сопственост, како што се изуми проекти или модели, трговски ознаки, трговски имиња и права кои произлегуваат од литературни, уметнички научни работи, за лицето без државјанство во земјата во која живее важи истата заштита како и за граѓаните на таа земја. На територијата на која било друга Договорна земја, тоа лице ја ужива истата заштита која важи на таа територија за граѓаните на територија на која лицето живее.

Член 15

Право на здружување

Што се однесува на неполитички и непрофитни здруженија и трговски здруженија, Договорните земји законски го третираат лицето без државјанство колку што е можно поповолно и во кој било случај, не го третираат помалку поволно од другите странци кои се наоѓаат во истите околности.

Член 16

Пристап до судови

1. Лицето без државјанство има слободен пристап до судовите на територијата на сите Договорни земји.
2. Лицето без државјанство во Договорната земја во која живее го ужива истиот третман како и граѓаните на таа земја во однос на пристап до судовите, вклучително и правна помош и изземање од *cautio judicatum solvi*.
3. Лицето без државјанство во однос на работите наведени во став 2, во земјите кои не се земјата во која живее, го има третманот кој им се дава на граѓаните на земјата во која живее.

Поглавје III Вработување

Член 17

Вработување со плата

1. Договорните земји на лицата без државјанство кои престојуваат на нивната територија им обезбедуваат поволен третман и во кој било случај, тој третман не е помалку поволен од третманот кон другите странци кои се наоѓаат во истите околности, во однос на вработувањето со плата.
2. Договорните земји во предвид го земаат асимилирањето на правата на сите лица без државјанство во однос на вработувањето со плата на тие граѓани, а особено на оние лица без државјанство кои влегле во нивната територија во согласност со програмите за регрутација на работна сила или во рамките на шемите за имиграција.

Член 18

Самовработување

Договорните земји на лицата без државјанство законски им обезбедуваат поволен третман, а во секој случај не помалку поволен од третманот за странците кои се наоѓаат во исти околности, во смисла на правото на работа за своја сметка во полето на земјоделството, индустријата, рачните изработи и трговија и основањето на трговски и индустриски компании.

Член 19

Слобода на професиите

Секоја Договорна земја на лицата без државјанство кои законски престојуваат на нејзината територија и имаат дипломи кои се признаени од надлежните органи на таа земја и кои се пожелни за слободно да се практикува некој професија, им обезбедува поволен третман, и во секој случај не помалку поволен од третманот на странците кои се наоѓаат во истите околности.

Поглавје IV Добросостојба

Член 20

Распределба

Кога постои систем на распределба, кој се применува за населението и ја регулира општата распределба на потешко достапните производи, лицата без државјанство го имаат истиот третман како и граѓаните на земјата.

Член 21

Домување

Што се однесува на домувањето, Договорните земји, доколку материјата е регулирана со закони или правила или подлежи на контрола од страна на јавните органи, на лицата без државјанство кои законски престојуваат на нејзината територија им овозможува поволен третман и во секој случај не помалку поволен од третманот на странците кои се наоѓаат во исти околности.

Член 22

Јавно образование

1. Договорните земји се согласуваат на лицата без државјанство да им го овозможат истиот третман како и на своите граѓани во однос на основното образование.
2. Договорните земји се согласуваат на лицата без државјанство да им овозможат поволен третман и, во секој случај, не помалку поволен од третманот кој им го даваат на странците кои се наоѓаат во истите околности, во однос на образованието, а особено во смисла на пристапот до образованието, признавањето на сертификати стекнати во странски училишта, дипломи, одбивање на такси и плаќања и доделување стипендии.

Член 23

Државна помош

Договорните земји се согласуваат на лицата без државјанство кои законски престојуваат на нивната територија да им обезбеди ист третман како и на своите граѓани во однос на државната помош.

Член 24

Трудово законодавство и социјално осигурување

1. Договорните земји се согласуваат на лицата без државјанство кои законски престојуваат на нивната територија да им овозможат ист третман како и на своите граѓани за следново:

(а) Доколку овие работи се регулираат со законите или правилата или подлежат на контрола од административните власти: надоместок, вклучително и семеен надоместок, кога тоа е дел од надоместокот, работни часови, прекувремена работа, платен одмор, ограничувања на работата од дома, минимална возраст за вработување, обука и пракса, работа за жени и млади лица и уживање на придобивките од колективното преговарање;

(б) Социјално осигурување (законски одредби во однос на вработување, повреда, професионално заболување, породилно отсуство, болест, попреченост, старост, смрт, невработеност, семејни обврски и какви било други случаи на итност кои, според националните закони или регулативи се опфатени со шемата за социјално осигурување) предмет на следниве ограничувања:

(i) Може да постојат соодветни аранжмани за одржување на стекнатите права и права кои се во процес на стекнување;

(ii) Националните закони или регулативи на земјата на престој може да пропишат посебни аранжмани во однос на придобивките или деловите придобивки кои треба целосно да се исплатат од јавните фондови и се однесуваат на исплатите кои им се плаќаат на лицата кои не ги исполнуваат условите за надоместок пропишани за доделување нормална пензија.

2. Правото на надоместок за смрт на лице без државјанство што произлегува од повреда на работно место или професионално заболување нема да се промени поради тоа што живеалиштето на корисникот е надвор од територијата на Договорната земја.

3. Договорните земји ги опфаќаат лицата без државјанство со придобивките од договорите склучени помеѓу нив, или кои можеби би се склучиле помеѓу нив во иднина, а се однесуваат на одржувањето на стекнатите права во процесот на стекнување во смисла на социјалното осигурување, предмет само на условите кои се применуваат на граѓаните на земјите-потписнички на предметните договори.

4. Договорните земји го земаат предвид опфаќањето на лицата без државјанство до оној степен до кој е можно придобивките од слични договори, кои може да се во сила во кое било време помеѓу Договорните земји и земјите кои не се договорни земји.

Поглавје V: Административни мерки

Член 25

административна помош

1. Кога за да реализира некое право на лицето без државјанство вообичаено би му требала помош од страна на органите на странска земја во која не може да се врти, Договорната земја, на чија територија лицето престојува, организира таквата помош да може да му се овозможи на тоа лице преку нејзините органи.
2. Органот или органите споменати во став 1 под нивен надзор ги даваат или го овозможуваат давањето на документи или сертификати на лицето без државјанство, кои вообичаено би им се дале на странци од страна на или преку националните органи.
3. Вака испорачаните документи или сертификатите им користат на официјалните инструменти дадени на странците или преку нивните национални органи и овозможуваат кредибилитет во отсуство на докази за спротивното.
4. Како предмет на ваквите исклучителни третмани, кои може да им се овозможат на сиромашни лица, може да се наплатат такси за услугите наведени овде, но ваквите такси се умерени и пропорционални со оние кои им се наплаќаат на државјаните за слични услуги.
5. Одредбите од овој член не се во спротивност со членовите 27 и 28.

Член 26

Слобода на движење

Секоја Договорна земја се согласува на нејзината територија лицата без државјанство да имаат законско право да го одберат своето место на престој и да се движат слободно во рамките на нејзината територија, предмет на кои било регулативи применливи за странци кои се наоѓаат во истите околности.

Член 27

Документи за идентификација

Договорните земји на нивната територија му издаваат документи за идентификација на лицето без државјанство кое нема важечка патна исправа.

Член 28

Патни исправи

Договорните земји на лицето без државјанство кое законски престојува на нивната територија му издаваат патни исправи за потребите на патување надвор од нивната територија, освен ако не настанат силни причини во смисла на националната безбедност или јавниот ред кои наложуваат поинаку и одредбите на Агендата на оваа конвенција се применуваат во однос на тие документи. Договорните земји може да му издадат такви патни исправи на кое било друго лице без државјанство на нивната територија; тие особено го земаат предвид издавањето на вакви документи на лица без државјанство на нивната територија кои не можат да добијат вакви документи од земјата во која се граѓани според закон.

Член 29

Фискални трошоци

1. Договорните земји врз лицата без државјанство не наметнуваат давачки, трошоци или такси од каков било карактер, кои не поинакви или повисоки од оние кои се кои се или може да им се наплатат на нивните граѓани во слични ситуации.
2. Ништо што е наведено во ставот погоре нема да ја спречи примената, врз лица без државјанство, на законите и регулативите кои се однесуваат на трошоците за издавање административни документи вклучително и документи за идентификација на странци.

Член 30

Пренос на средства

1. Договорната земја во согласност со своите закони и регулативи им дозволува на лицата без државјанство да извршат средствата на имотот кои ги донеле на нејзина територија, во друга земја каде што биле примени поради преселба.
2. Договорната земја ја зема предвид примената на дозволата за пренос на средствата од страна на лицата без државјанство кога тие може да бидат или се неопходни за нивната преселба во друга земја во која биле примени.

Член 31

Протерување

1. Договорната земја не го протерува лицето без државјанство кое законски престојува на нејзината територија поради национална безбедност или јавен ред.
2. Протерувањето на ваквото лице без државјанство се врши само во согласност со одлука донесена во согласност со законските процеси. Освен кога постојат силни причини кои произлегуваат од

националната безбедност кои бараат поинаку, лицето без државјанство смее да поднесе докази за да се заштити и да побара да биде застапувано пред надлежен орган од страна на лицето или лицата специјално назначени од страна на надлежните органи.

3. Договорните земји дозволуваат ваквото лице без државјанство да бара законски прием во друга земја во рамките на разумен период. Договорните земји го задржуваат правото, за време на тој период, да применуваат внатрешни мерки кои ги сметаат за потребни.

Член 32

Натурализација

Договорните земји, колку што е можно, ги олеснуваат асимилацијата и натурализацијата на лицата без државјанство. Тие особено вложуваат напори да ги олеснат постапките за натурализација и во најголем можен степен да ги намалат трошоците и давачките за ваквите постапки.

поглавје VI Завршни клаузули

Член 33

Информации за националното законодавство

Договорните земји на Генералниот секретар на Обединетите нации м ги соопштуваат законите и регулативите кои тие може да ги донесат за да ја овозможат примерната на оваа конвенција.

Член 34

Порамнување на спорови

Секој спор помеѓу Страните на оваа конвенција што се однесуваат на нејзиното толкување или примена кои не може да се порамнат на друг начин, се препорачуваат кај Меѓународниот суд на правдата на барање на која било од страните вклучени во спорот.

Член 35

Потпис, ратификација и пристапување

1. Оваа конвенција е отворена за потпис во седиштето на Обединетите нации до 31 декември 1955 година.

Таа е отворена за потпис во име на:

(а) Која било земја членка на Обединетите нации;

(б) Која било друга земја поканета да учествува на Конференцијата Обединетите нации за статусот на лицата без државјанство; и

(в) Која било земја до која е упатена покана за потпишување или пристапување од страна на Генералното собрание на Обединетите нации,

3. По ратификацијата инструментите за ратификација се депонираат кај Генералниот секретар на Обединетите нации.

4. Останува отворен за пристап од страна на земјите наведени во став 2 од овој член. Пристапувањето влегува во сила со депонирањето на инструментот за пристапување кај Генералниот секретар на Обединетите нации.

Член 36

Клаузула за територијална примена

1. Секоја земја може, во времето на потпишувањето, ратификацијата или пристапувањето, да изјави дека оваа конвенција ги опфаќа сите или некои од териториите за меѓународните односи за кои таа е одговорна. Ваквата изјава влегува во сила кога конвенцијата влегува во сила за засегнатата земја.

2. Во кој било последователен период ваквото дополнително опфаќање се врши преку известување на Генералниот секретар на Обединетите нации и истото влегува во сила на денот на прием н ваквото известување од страна на Генералниот секретар на Обединетите нации или од датумот кога конвенцијата влегла во сила за засегнатата земја, кое и да настанало последно.

3. Во однос на тие територии кои не ги опфаќа ова продолжување во времето на потпишувањето, ратификацијата или пристапувањето, секоја засегната земја членка ја зема предвид можноста да ги преземе неопходните чекори со цел да се прошири примената на оваа конвенција до тие територии, предмет, каде што е неопходно поради уставни причини, на согласност од страна на владите на ваквите територии.

Член 37

Федерална клаузула

Во случај на сојузна или неунитарна земја, се применуваат следниве одредби:

(а) Во однос на тие членови од оваа конвенција кои спаѓаат во рамките на правосудството на сојузниот законодавен орган, обврските на сојузната влада се, до овој степен, исти со оние на страните кои не се сојузни земји;

(б) Во однос на оние членови на оваа конвенција кои доаѓаат во рамките правосудството на составните земји, провинции или кантони кои не се, во рамките на уставниот систем на федерацијата, обврзани да преземат законодавно дејство, сојузната влада ги донесува тие членови со поволни препораки за соодветните органи на провинциите или кантоните на земјите во најраниот можен момент;

(в) Сојузната земја која е страна на оваа конвенција, на барање на која било друга договорна страна пренесена преку Генералниот секретар на Обединетите нации обезбедува изјава со правото и практиката на Федерацијата и нејзините составни единици во смисла на каква било одредба за конвенцијата покажувајќи го степенот до кој треба да се даде дејство на таа одредба преку законодавството или друг вид дејство.

Член 38

Резервации

1. Во времето на потпишувањето, ратификувањето или пристапувањето, која било земја може да направи резервација на членовите на конвенцијата кои не се членовите 1, 3, 4, 16 (1) и од 33 до 42.
2. Која било земја која прави резервација во согласност со став 1 од овој член може, во кое било време, да ја повлече резервацијата преку комуникација со таа цел наменета за Генералниот секретар на Обединетите нации.

Член 39

Влегување во сила

1. Оваа конвенција влегува во сила на деветнаесеттиот ден по денот на депонирање на шестиот инструмент за ратификација или пристапување.
2. За секоја земја која ја ратификува или пристапува кон конвенцијата по депонирањето на шестиот инструмент за ратификација или пристапување, конвенцијата влегува во сила на деветнаесеттиот ден по денот кога таа земја ќе го депонира својот инструмент за ратификација или пристапување.

Член 40

Откажување

1. Секоја Договорна земја може да се откаже од оваа конвенција во кое било време преку известување наменето за Генералниот секретар на Обединетите нации.
2. Ваквото откажување влегува во сила за засегнатата Договорна земја една година од датумот на кој е примено од страна на Генералниот секретар на Обединетите нации.
3. Секоја земја која дала изјава или известување во рамките на член 36 може, во кое време потоа, преку известување на Генералниот секретар на Обединетите нации, да изјави дека конвенцијата престанува да се однесува на таа територија една година по датумот на прием на таквото известување од страна на Генералниот секретар.

Член 41

Ревизија

1. Секоја Договорна земја може да побара ревизија на оваа конвенција во кое било време преку известување до Генералниот секретар на Обединетите нации.
2. Генералното собрание на Обединетите нации ги препорачува чекорите, доколку ги има, кои треба да се преземат во однос на таквото барање.

Член 42

Известувања од страна на Генералниот секретар на Обединетите нации

Генералниот секретар на Обединетите нации ги информира сите земји членки на Обединетите нации и земјите кои не се членки, наведени во член 35:

- (a) За потписите, ратификациите и пристапувањата во согласност со член 35;
- (b) За изјавите и известувањата во согласност со член 36;
- (c) За резервациите и повлекувањата во согласност со член 38;
- (d) За датумот на кој оваа конвенција влегува во сила во согласност со член 39;
- (e) За откажувањата и известувањата во согласност со членот 40; (f) за барањата за ревизија во согласност со член 41.

во добра верба на долупотпишаните, соодветно овластените, ја потпишаа оваа конвенција во име на нивните соодветни Влади.

изработено во Њујорк, на дваесет и осмиот ден од септември, илјада деветстотини педесет и четврта година, во еден примерок, од кој англискиот, францускиот и шпанскиот текст се еднакво автентични и остануваат депонирани во архивите на Обединетите нации и заверените копии верни на оригиналот се доставени со сите земји членки на Обединетите нации и до земјите кои се земји членки на Обединетите нации кои се наведени во член 35.

Агенда

Став 1

1. Патната исправа наведена во член 28 од оваа конвенција укажува дека носителот е лице без државјанство во рамките на конвенцијата од 28 септември 1954 година.
2. Документот се изработува на најмалку два јазика, од кои еден е или англиски или француски јазик.

3. Договорните земји ја земаат предвид поволноста од донесување на моделот за патни исправи прикачен овде.

Став 2

Како предмет на регулативите за добивање патна исправа во земјата на издавање, децата може да се вклучат во патната исправа на родителот или, во исклучителни ситуации, на друг возрасен.

Став 3

Таксите за издавање на документот не го надминуваат најнискиот износ на давачки за национални пасоши.

Став 4

Освен во посебни или исклучителни случаи, документот станува важечки за најголемиот број земји.

Став 5

Документот има важност од не помалку од три месеци и не повеќе од две години.

Став 6

1. Обновувањето или продолжувањето на важноста на документот е работа на органот кој го издал, доколку носителот нема основано законски престој на територијата на наведениот орган. Издавањето нов документ е, во рамките на истите услови, работа на органот кој го издал претходниот документ.
2. Дипломатските или конзуларните органи може да бидат овластени за продолжување на периодот, кој не надминува шест месеци, на важност на патните исправи издадени од нивните влади.
3. Договорните земји го земаат предвид обновувањето или продолжувањето на важноста на патните исправи или издавањето нови документи на лица без државјанство кои повеќе законски не престојуваат на нивната територија и не се во можност да добијат патни исправи од земјата на нивниот законски престој.

Став 7

Договорните земји ја признаваат важноста на документите издадени во согласност со одредбите од член 28 на оваа конвенција.

Став 8

Надлежните органи на земјата до кои лицето без државјанство сака да се обрати, ако се подготвени да го примат и ако се бара виза, прикачуваат виза на документот на кој тоа лице е носител.

Став 9

1. Договорните земји преземаат одговорност да им издадат визи за транзит на лицата без државјанство кои добиле визи за територија или крајна дестинација.
2. Издавањето вакви визи може да се одбие ако има причини кои го оправдуваат одбивањето за издавање виза за кој било странец.

Став 10

Таксите за издавање визи за излез, влез или транзит не го надминуваат најнискиот износ на давачките за визи за странски пасоши.

Став 11

Кога лицето без државјанство законски престојува на територијата на друга Договорна земја, одговорноста за издавање нов документ, под условите од член 28 му припаѓа на надлежниот орган на таа територија до кој лицето без државјанство има право да се обрати.

Став 12

Органот кој издава нов документ го повлекува стариот документ и го враќа на земјата на издавање доколку е наведено во документот дека треба да е врати; во сите други случаи го повлекува и поништува документот.

Став 13

1. Патната исправа издадена во согласност со членот 28 од оваа конвенција, освен ако не содржи изјава за спротивното, му дава право на носителот повторно да влезе во територијата на земјата која го издала во кое било време за време на неговата важност. Во кој било случај периодот за време на кој носителот може да се врати во земјата која го издава документот не е помал од три месеци, освен кога земјата до која лицето без државјанство планира да патува не настојува на патна исправа во согласност со правото за повторен влез.
2. Како предмет на одредбите на претходниот став, Договорната земја може да побара носителот на документот да се усогласи со ваквите формалности бидејќи тоа може да биде пропишано во однос на излезот од или враќањето на нејзината територија.

Став 14

Како предмет само на условите од став 13, одредбите од оваа Агенда во никој случај не влијае на законите и регулативите со кои се регулира приемот во, транзитот низ, престојот во и излезот од териториите на Договорните земји.

Став 15

Ниту издавањето на документот ниту записите во него не го определуваат ниту влијаат врз статусот на носителот, особено во однос на националноста.

Став 16

Издавањето на документот во никој случај не му дава право на носителот на заштита од дипломатски или конзуларни органи на земјата- издавач, и не му го пренесува *ипсо факто* правото на заштита на овие органи.

Анекс

Пример за патна исправа

Се препорачува исправата да биде во форма на книга (приближно 15 x 10 центиметри), да биде испечатена на тој начин што секое бришење или промена со употреба на хемикалија или на друг начин може веднаш да се забележи и на секоја страна да се испечатат зборовите „Конвенција од 28 септември 1954 година“ на јазикот на земјата на издавање.

(Насловна страна на книгата)

Патна исправа

(Конвенција од 28 септември 1954 година)

бр.

(1)

Патна исправа

(Конвенција од 28 септември 1954 година)

Овој документ истекува на:

освен ако важноста не е продолжена или обновена.

Име

Име (имиња)

Во придружба на Дете (деца).

1. Овој документ се издава само за на носителот да му се обезбеди патна исправа која може да послужи како национален пасош. Истиот никако не е во спротивност со ниту влијае на националноста на носителот.

2. Носителот е овластен да се врати во [овде наведете ја земјата чии органи ја издаваат исправата] на или пред
.....

освен ако некој понатамошен датум не е овде назначен. [Периодот за време на кој носителот смее да се врати не смее да биде пократок од три месеци освен кога земјата во која носителот планира да патува не настојува на патна исправа во согласност со правото на повторен влез.]

3. Ако носителот престојува во земја која не е земјата која ја издала моменталната исправа, тој мода, ако сака повторно да патува, да побара нова исправа од надлежните органи на неговата земја на престој. [Старата патна исправа се повлекува од страна на органот кој го издава новиот документ и се враќа до органот кој ја издал.] (1)

(Оваа исправа содржи 32 страници, без насловната страна.)

(2)

Место и датум на раѓање

Професија

Моментално престојувалиште.....
.....

Моминско презиме и име на сопругата.....

..... *Име
и презиме на сопругот.....

.....

Опис

Висина.....

Коса.....

Боја на очите.....

Нос.....

Облик на лицето.....

Тен.....

Посебни особености.....

Деца во придружба на имателот

Име	Име (имиња)	Место и датум на раѓање	Пол
-----	-------------	-------------------------	-----

.....
.....

.....

.....

.....

.....

*Пречкртајте го тоа што не одговара

(Оваа исправа содржи 32 страници, без насловната страна.)

(1) Реченицата во заградата ја внесува Владата доколку смета дека треба.

(3)

Фотографија на носителот и печат на органот кој ја издава исправата. Отпечатоци од прст на носителот (ако е потребно)

Потпис на носителот

(Оваа исправа содржи 32 страници, без насловната страна.)

(4)

1. Овој документ важи во следниве земји:

.....
.....

2. Документот или документите врз основа на кои се издава овој документ:

.....
.....

Издадено во

Датум.

Потпис и печат на органот кој го издава документот:

Платена такса:

(Оваа исправа содржи 32 страници, без насловната страна.)

(5)

Продолжување или обновување на важноста

Платена такса:

Од

До

Изработено во:

Датум

Потпис и печат на органот кој ја продолжува или обновува важноста на документот:

Продолжување или обновување на важноста

Платена такса:

Од

До

Изработено во:

Датум

Потпис и печат на органот кој ја продолжува или обновува важноста на документот:

(Оваа исправа содржи 32 страници, без насловната страна.)

(6)

Продолжување или обновување на важноста

Платена такса:

Од

До

Изработено во:

Датум

Потпис и печат на органот кој ја продолжува или обновува важноста на документот:

Продолжување или обновување на важноста

Платена такса:

Од

До

Изработено во:

Датум

Потпис и печат на органот што ја продолжува или обновува важноста на документот:

(Оваа исправа содржи 32 страници, без насловната страна.)

(7-32)

Визи

Името на носителот на документот мора да се повторува во секоја виза (Оваа исправа содржи 32 страници, без насловната страна.)